

РОЛЬ РОЗВИТКУ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ

Анотація. Розглянуто роль, проблеми та основні напрямки підвищення ефективності діяльності малого підприємництва на сучасному етапі розвитку економіки.

Аннотация. Рассмотрены роль, проблемы и основные направления повышения эффективности деятельности малого предпринимательства на современном этапе развития экономики.

Annotation. The article reviews the role, challenges and the main directions of improving efficiency of small business at the present stage of economic development.

Ключові слова: мале підприємництво, ринкове господарство, економіка, підприємницька діяльність, економічна політика.

Актуальність даної теми полягає у важливій ролі малого підприємництва для сучасної соціально орієнтованої ринкової економіки, перехід до якої є головним вектором реформ в Україні, адже мале підприємництво – це істотна складова ринкового господарства, невід'ємний елемент конкурентного механізму.

Питанням розвитку малого підприємництва присвячено багато вітчизняних та зарубіжних праць, зокрема таких науковців, як П. Берне, Рубе В. А., Савченко В. Е., Білик М. Д., Шпак В. І., Реверчук С. К., Філімоненков О. С. та ін.

Мета даної роботи полягає у теоретичному обґрунтуванні та розробці практичних рекомендацій щодо підвищення ефективності функціонування малого підприємництва в Україні.

Великий плюс малих підприємств полягає в тому, що багато з них виявилися більш пристосованими, ніж великі компанії, до умов розвитку в кризові періоди. Великі фірми не настільки відчутно і швидко реагують на які-небудь коливання або зміни в економіці.

Малі підприємства забезпечують необхідну мобільність в умовах ринку, створюють глибоку спеціалізацію і кооперацію, без яких неможливо досягти високої ефективності, вони здатні не тільки швидко заповнювати ніші, що утворюються в споживчій сфері, але і порівняно швидко окупатися, також вони створюють те середовище і дух підприємництва, без яких ринкова економіка неможлива [1].

Мале підприємництво дає ринковій економіці гнучкість, мобілізує фінансові і виробничі ресурси населення, несе в собі могутній антимонопольний потенціал, слугує серйозним фактором структурної перебудови і забезпечення проривів науково-технічного прогресу, вирішує проблему зайнятості та інші соціальні проблеми ринкового господарства. Ось чому становлення та розвиток малого підприємництва є стратегічним завданням реформаційної економічної політики.

Розвиток малого підприємництва необхідний тільки тому, що воно дає життя старим великомасштабним підприємствам і в союзі з ними отримує значну вигоду як для себе, так і для ринкової економіки в цілому. Про це свідчать такі цифри: в США на малий бізнес припадає 34,9 % чистого доходу, а в Японії 56,6 % всієї продукції в обробній промисловості виробляють підприємства малого бізнесу [2].

На сьогоднішній день у найбільш розвинених країнах Заходу малі фірми складають 70 – 90 % від загальної кількості підприємств. Тільки ці цифри говорять про величезну важливість підприємств малого бізнесу для економіки цих країн. На користь ефективності цих фірм говорить той факт, що на 1 одиницю витрат вони впроваджують у 17 разів більше нововведень і розробок, ніж великі підприємства, які дають життя лише 10 % нових технологій, інші 90 % упроваджують малі підприємства і незалежні винахідники. Важлива роль малого бізнесу в здійсненні прориву по ряду найважливіших напрямків НТП, насамперед в області електроніки, кібернетики та інформатики [3].

Аналізуючи офіційні дані, треба відмітити, що у 2010 році кількість суб'єктів малого підприємництва склала 464 одиниці на 10 тис. осіб наявного населення. Кількість усіх зайнятих працівників склала 4 960,2 тис. осіб, з них найманих працівників – 3 034,3 тис. осіб. Загальний обсяг реалізованої продукції (робіт, послуг) – 714 811,7 млн грн, що збільшився відносно попереднього року, хоча кількість суб'єктів та працівників малого підприємництва зменшилася [4].

Підбивши підсумок, можна сказати, що для реалізації інноваційної моделі економічного зростання, забезпечення гідного рівня життя, становлення середнього класу необхідно: удосконалення нормативно-правової бази у сфері підприємницької діяльності, формування єдиної державної регулятивної політики у сфері підприємництва, створення сприятливого інвестиційного клімату для ефективної діяльності малих інноваційних підприємств.

Наук. керівн. Мельник В. І.

Література: 1. Дуб Л. Питання розвитку малого бізнесу в Україні / Л. Дуб // Вісник економічного розвитку України. – 2008. –

– 2009. – № 10. – С. 51–59. 3. Половян О. В. Особливості управління малим підприємством / О. В. Половян, К. Г. Петренко // Актуальні проблеми економіки. – 2009. – № 6. – С. 131–135. 4. Офіційний сайт Державної служби статистики України. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>.